

**ҚР ҒЫЛЫМ ЖӘНЕ ЖОҒАРЫ БІЛІМ МИНИСТРЛІГІ
М.Х.ДУЛАТИ АТЫНДАҒЫ ТАРАЗ УНИВЕРСИТЕТІ**

**2024 жылдың 09-20 желтоқсан аралығында
студенттер арасында жүргізілген «Таза сессия» онлайн сауалнаманың
ҚОРЫТЫНДЫСЫ**

Тараз – 2024 ж.

1. ӘЗІРЛЕГЕН:

Басқарма мүшесі - Әлеуметтік-мәдени даму жөніндегі проректор – А.Е. Тұрлыбек, Әлеуметтік жұмыс басқармасының дінтану бойынша бас маманы – Б.Қ. Алпысбаев және Жастармен жұмыс бөлімінің маманы – А.Батыркулова.

2. ЕНГІЗІЛДІ:

Әлеуметтік жұмыс басқармасы.

АНДАТПА

ҚР «Сыбайлас жемқорлыққа қарсы іс-қимыл туралы» заңының 9-баптың 3-тармағы Сыбайлас жемқорлыққа қарсы білім беру – тұлғаның адамгершілік, зияткерлік, мәдени тұрғыдан дамуы және сыбайлас жемқорлықты қабылдамаудағы белсенді азаматтық ұстанымын қалыптастыру мақсатында жүзеге асырылатын, тәрбиелеу мен оқытудың үздіксіз процесі аясында студенттер арасында сыбайлас жемқорлыққа қарсы «Таза сессия» сауалнамасы ұйымдастырылады.

М.Х.Дулати атындағы Тараз өңірлік университетінің Сыбайлас жемқорлыққа қарсы стандарты университет қызметкерлерінің белгіленген ережелерді қатаң сақтауға, сыбайлас жемқорлықтың алдын-алуға бағытталған әрекеттері мен шешімдерін анықтайды.

Сыбайлас жемқорлыққа қарсы стандарттың мақсаты:

- Университет, оның қызметкерлері мен басшылығы қызметіндегі ашықтық пен айқындылықты қамтамасыз ету, құқықтық сауаттылықты арттыру және сыбайлас жемқорлық көріністеріне мүлдем төзбеушілік арқылы сыбайлас жемқорлық көріністерінің алдын-алу болып табылады.

Сыбайлас жемқорлыққа қарсы стандарттың міндеттері:

- университет әкімшілігінің, профессорлық-оқытушылық құрамы мен қызметкерлерінің функционалдық міндеттерін орындау барысында сыбайлас жемқорлыққа қарсы тұрақты мінез-құлық пен жауапкершілікті қалыптастыру;

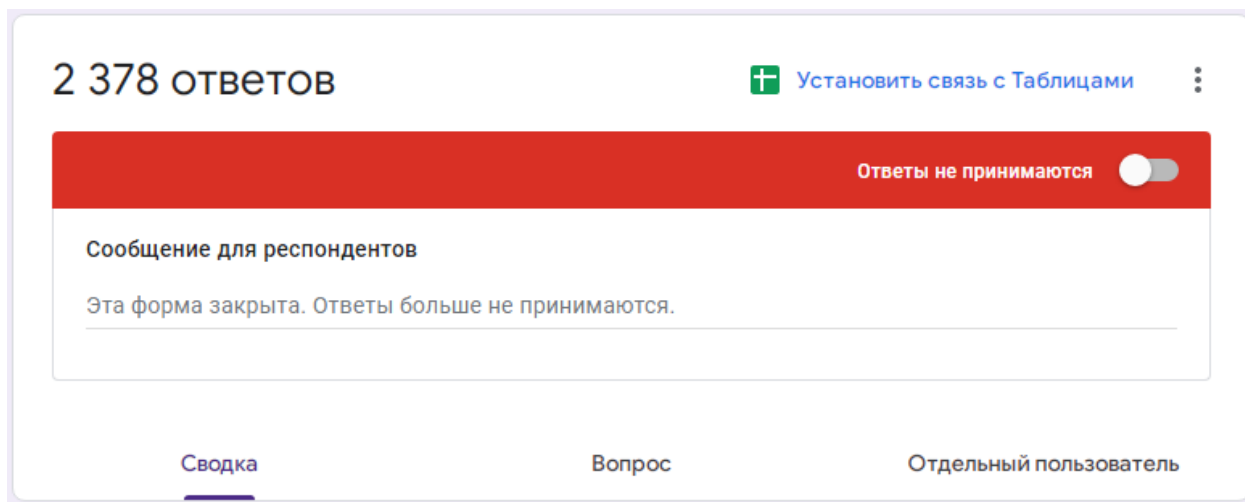
- сыбайлас жемқорлық көріністерін уақтылы анықтау және олардың жағымсыз салдарының алдын-алу;

- университет қызметіндегі ашықтық пен айқындылық қағидаттарын сақтау; - Университет қызметкерлерінің сыбайлас жемқорлыққа қарсы санасы мен сыбайлас жемқорлыққа қарсы мәдениетін қалыптастыру;

- университет қызметінің тиімділігін арттыру.

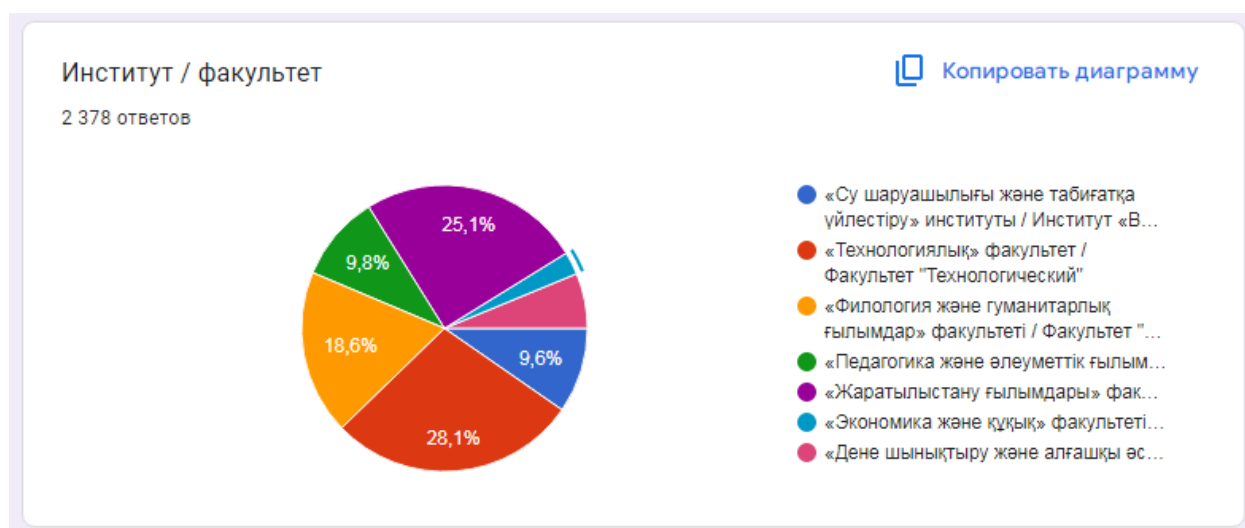
2024 жылдың 09-20 желтоқсан аралығында студенттер арасында жүргізілген «Таза сессия» бойынша онлайн сауалнаманың қорытындысы

2024 жылы жүргізілген «Таза сессия» бойынша онлайн сауалнамада қазақ және орыс тілінде 20 сұрақ қамтылды. Сауалнамаға жалпы қатысқан – **2378** респондент.

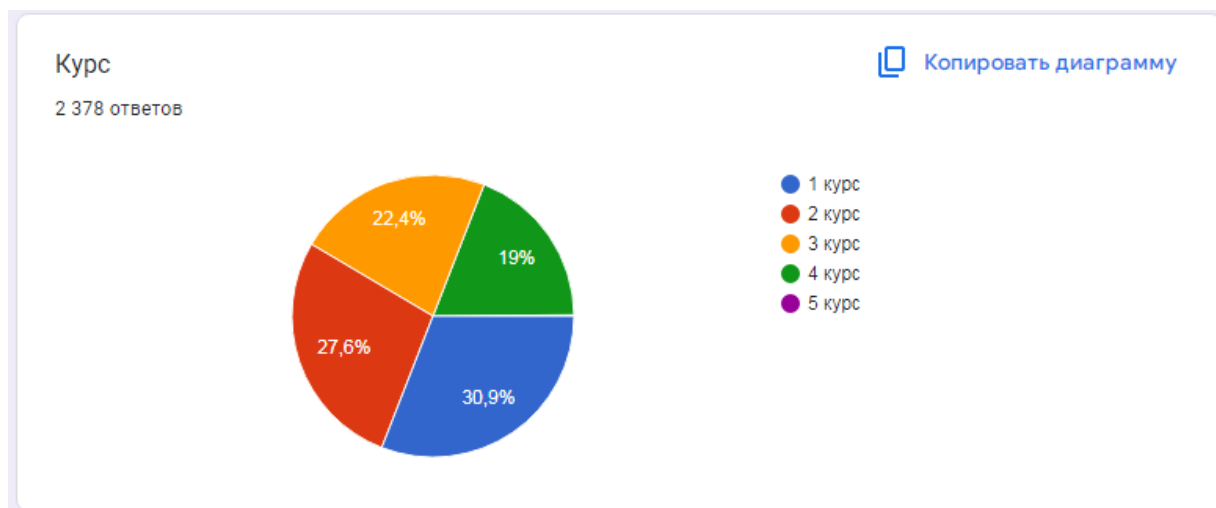
Институт және факультеттер бойынша көрсеткіш:

- «Су шаруашылығы және табиғатқа үйлестіру» институты – 229 (9,6%)
- «Технологиялық» факультеті – **669 (28,1%)**;
- «Филология және гуманитарлық ғылымдар» факультеті – 442 (18,6%);
- «Педагогика және әлеуметтік ғылымдар» факультеті - 232 (9,8 %);
- «Жаратылыстану ғылымдары» факультеті - 597 (25,1%);
- «Экономика және құқық» факультеті - 61 (2,6%).
- «Дене шынықтыру және алғашқы әскери дайындық» факультеті - 148 (6,2%);

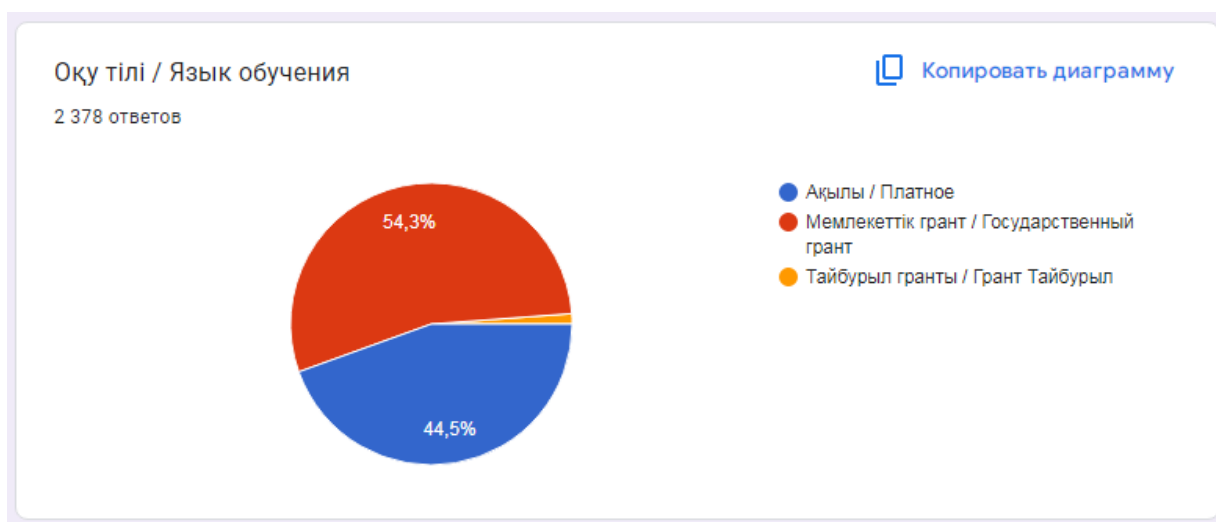

Курс бойынша көрсеткіш:

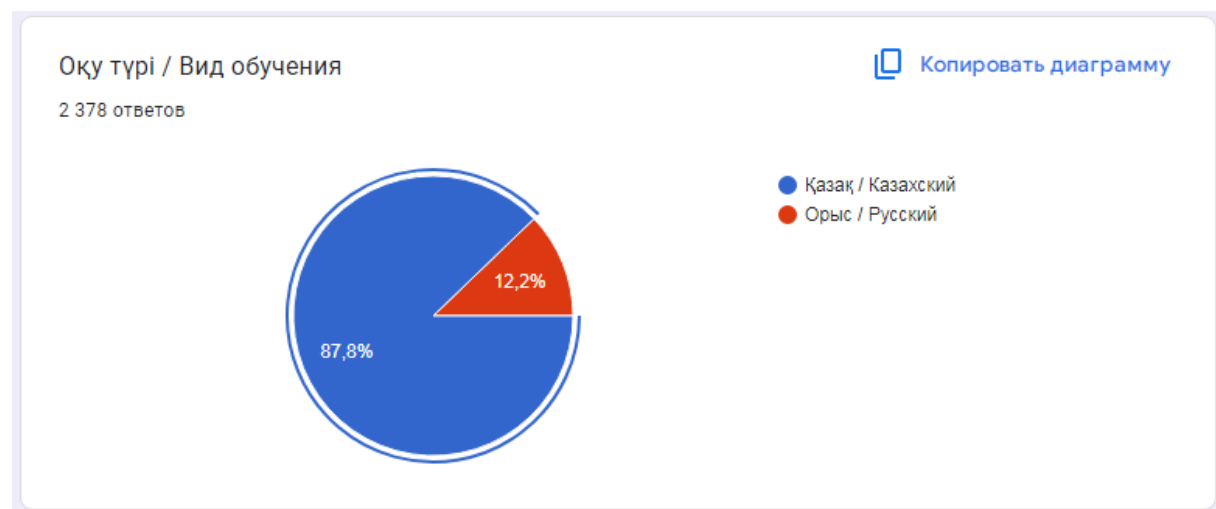
- 1-курс – **735 (30,9%)**,
- 2-курс – 656 (27,6%),
- 3-курс – 533 (22,4%) және 4-курс – 451 (19%).

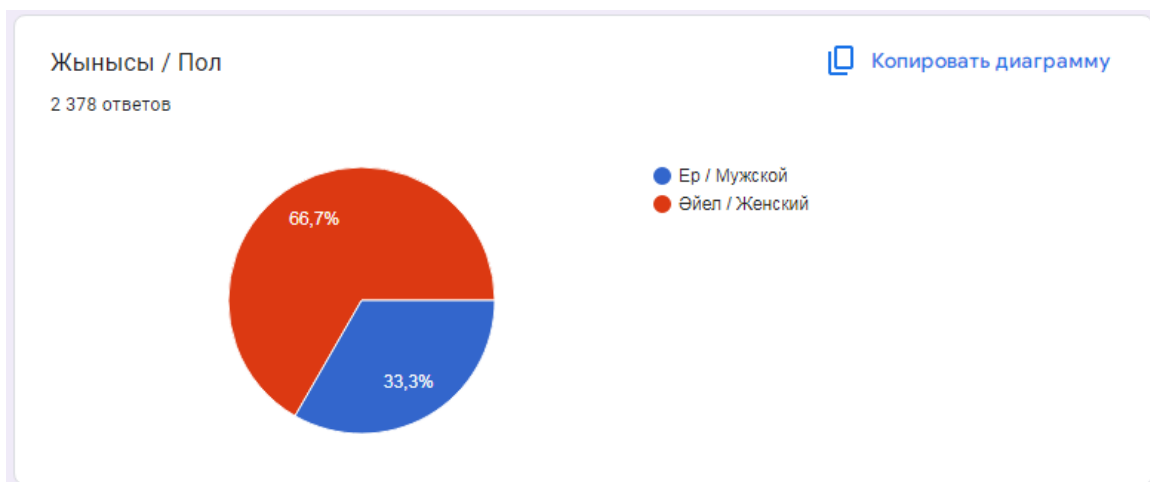
Оқу тілі: қазақ – **2088 (87,7%)**, орыс – 290 (12,2%).

Оқу түрі: ақылы – 1058 (44,5%), мемлекеттк грант – **1292 (54,3%)**, тайтурыл гранты – 28 (1,2%).

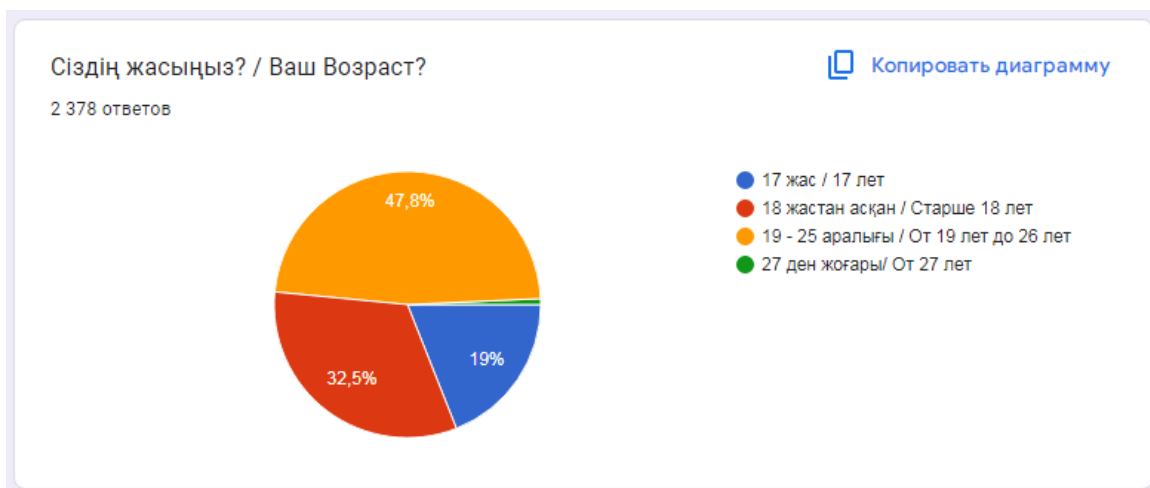
Жынысы: ер – 792 (33,3%), әйел – **1586 (66,7%)**.

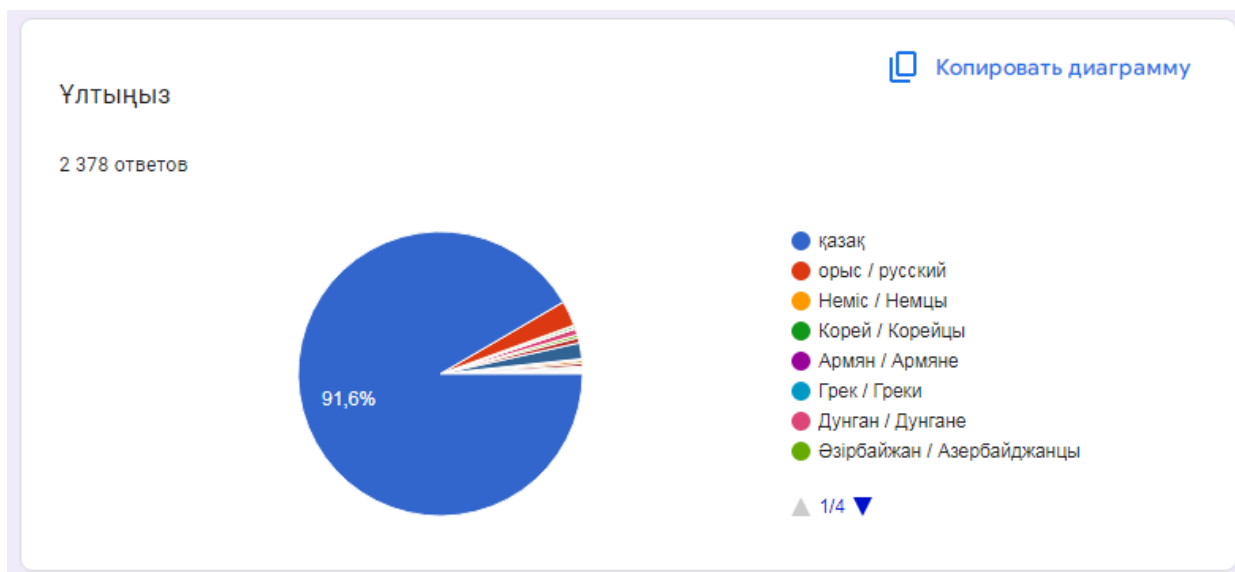
Тұрғылықты жеріңіз: қала – **1551 (65,2%)**, ауыл – 626 (26,3%), облыс – 36 (1,5%), жатақхана – 165 (6,9%).

Сіздің жасыңыз: 17 жас – 492 (19%), 18 жастан асқан 773 (32,5%), 19-25 аралығы – **1136 (47,8%)**, 27ден жоғары – 17 (0,7%).

Ұлтыңыз: қазақ – **2178 (91,6%)**, орыс – 68 (2,9%), неміс – 2 (0,1%), корей – 6 (0,3%), армян – 1 (0%), грек – 1 (0%), дүнген – 17 (0,7%), әзірбайжан – 8 (0,3%), татар – 14 (0,6%), өзбек – 43 (1,8%), ингуш – 1 (0%), түрікмен – 3 (0,1%), күрд – 8 (0,3%), түрік – 8 (0,3%), карашай – 1 (0%), қырғыз – 4 (0,2%), украин – 4 (0,2%), ұйғыр – 2 (0,1%), тәжік – 4 (0,2%).

Сауалнаманың сұрақтары бойынша көрсеткіштері:

1. Сіз академиялық адалдық қағидаттарын білесіз бе? / Знаете ли вы принципы академической честности?

иә / да – 2 102 (88,4%)

жоқ / нет – 104 (4,4%)

білмеймін / не знаю – 99 (4,2%)

бірінші рет естуім / первый раз слышу – 69 (2,4%)

жауап жазбаған / не написал ответ – 4 (0,2%)

2. Куратор тарапынан емтихан алдында академиялық адалдықты сақтау туралы тәрбие сағаты өткізіледі ме? / Перед экзаменом куратором проводится воспитательный час о соблюдении академической честности?

жиі өтіледі / часто бывает – **1 969 (82,8%)**

куратор студенттік топпен жұмыс жасамайды / куратор не работает со студенческой группой – 215 (9%)

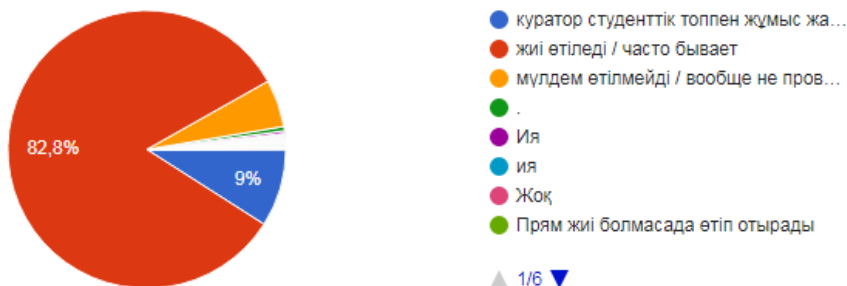
мүлдем өтілмейді / вообще не проводится – 131 (5,5%)

өз пікірі / свое мнение - 63

2. Куратор тарапынан емтихан алдында академиялық адалдықты сақтау туралы тәрбие сағаты өткізіледі ме? / Перед экзаменом куратором проводится воспитательный час о соблюдении академической честности?

[Копировать диаграмму](#)

2 378 ответов

3. Егер де Сіз университетте пара беру әрекетін байқасаңыз кімге жүгінесіз? / К кому обратиться, если вы заметили попытку дачи взятки в университете?

факультет деканы / декан факультета – **1286 (54,1%)**

комплаенс-қызметі / комплаенс-служба – 60 (2,5%)

ректордың блогы / блок ректора – 35 (1,5%)

сенім жәшігі / ящик доверия – 154 (6,5%)

құқық қорғау мекемесі / правоохранительное учреждение – 191 (8%)

ешкімге айтпаймын / никому не скажу – 102 (4,3%)

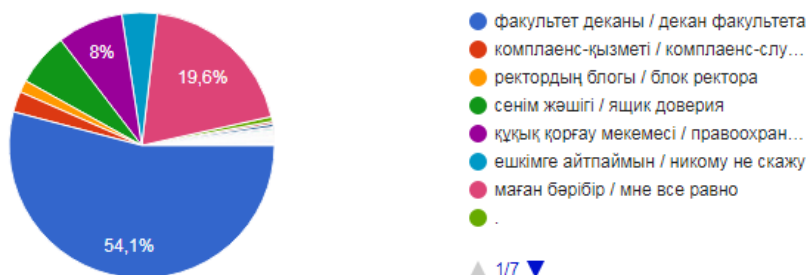
маған бәрібір / мне все равно – 467 (19,6%)

өз пікірі / свое мнение – 83

3. Егер де Сіз университетте пара беру әрекетін байқасаңыз кімге жүгінесіз? / К кому обратиться, если вы заметили попытку дачи взятки в университете?

[Копировать диаграмму](#)

2 378 ответов

4. Студенттік топта пара беру арқылы емтиханға кірмей, жақсы баға алған студенттер кездесті ме? / Встречались ли в студенческой группе студенты, получившие хорошую оценку, не вступив на экзамен путем взятки?

жоқ / нет – **1 186 (49,9%)**

иә / да – 290 (12,2%)

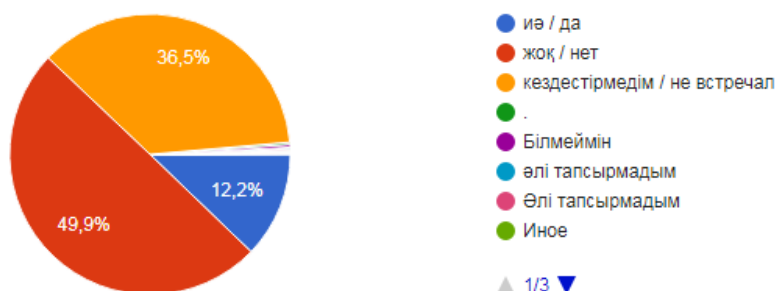
кездестірмедім / не встречал – 869 (36,5%)

өз пікірі / свое мнение – 33

4. Студенттік топта пара беру арқылы емтиханға кірмей, жақсы баға алған студенттер кездесті ме? / Встречались ли в студенческой группе студенты, получившие хорошую оценку, не вступив на экзамен путем взятки?

2 378 ответов

[Копировать
диаграмму](#)

5. Емтихан кезінде сізден пара сұраған оқытушылар болды ма? / Были ли преподаватели, которые просили у вас взятки во время экзамена?

жоқ, мүлдем болмады / нет, совсем не было – **1972 (82,9%)**

ия, болды / да, было – 118 (5%)

айтуға қорқамын / боюсь сказать – 23 (1%)

парақорлыққа жол бермеймін / не допускаю взяточничества – 242 (10,2%)

өз пікірі / свое мнение – 18 әртүрлі жауаптарды жазған

жауап жазбаған / не написал ответ – 5

5. Емтихан кезінде сізден пара сұраған оқытушылар болды ма? / Были ли преподаватели, которые просили у вас взятки во время экзамена?

2 378 ответов

[Копировать
диаграмму](#)

6. Емтиханды жақсы бағаға тапсыру үшін пара беріп көрдіңіз бе? / Вы когда-нибудь подкупали экзамен за хорошую оценку?

жоқ мүлдем бермедім / нет вообще не давал – **1692 (71,2%)**

иә бердім / да я давал – 60 (2,5%)

беруге болмайды заң бұзушылыққа жатады / нельзя давать - это нарушение закона – 339 (14,3%)

парақорлыққа жол бермеймін / не допускаю взяточничества – 267 (11,2%)

өз пікірі / свое мнение - 14

жауап жазбаған / не написал ответ – 6

7. Сіздің пікіріңізше, университетте пара беру, сыбайлас жемқорлық әрекеттері бар ма? / По вашему мнению, есть ли в университете взяточничество и коррупция?

жоқ / нет – **1021 (42,9%)**

иә / да – 397 (16,7%)

білмеймін / не знаю – 924 (38,9%)

айтуға қорқамын / боюсь сказать – 12 (0,5%)

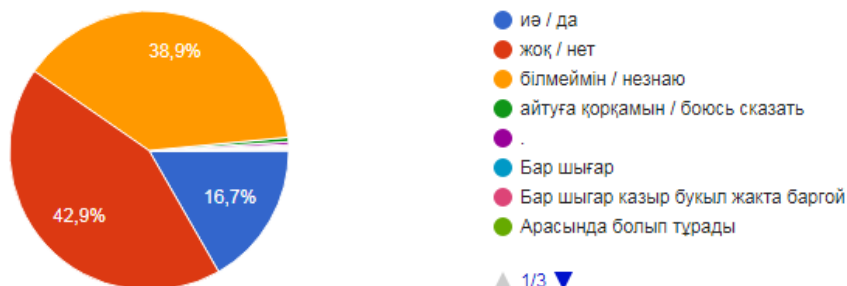
өз пікірі / свое мнение – 24 (ЖФФ: Біздің кафедрада жоқ, бірақ басқа факультеттерде бар деп естігенмін, Ондай жағдайлар өте көпкой, Может быть нельзя сказать точно, Бермесен қоймайды бал, Ондай жағдайлар өте көп соған әрекет жасауларыңызды өтінемін)

жауап жазбаған / не написал ответ – 7

7. Сіздің піріңізше, университетте пара беру, сыбайлас жемқорлық әрекеттері бар ма? / По вашему мнению, есть ли в университете взяточничество и коррупция?

[Копировать диаграмму](#)

2 378 ответов

8. Университетте белгілі себептерге байланысты пара беруге мәжбүр болдыңыз ба? / Приходилось ли вам когда-нибудь давать взятку в университете по понятным причинам?

жоқ деп жазғандар – 1857

сессияны жабу үшін / закрыть сессию – 129 (5,4%)

аралық бақылаудан өту үшін / пройти рубежный контроль – 66 (2,8%)

курстық жұмысты тапсыру үшін / сдать курсовую работу – 46 (1,9%)

жатақханадан орын алу үшін / получить место в общежитии – 25 (1,1%)

әскери кафедраға түсу үшін / поступить на военную кафедру – 13 (0,5%)

ақылы оқу түрінен грантқа ауысу үшін / перейти с платного образования на грантовое – 12 (0,5%)

диплом қорғауда және құлатпау үшін / чтобы защитить диплом – 12 (0,5%)

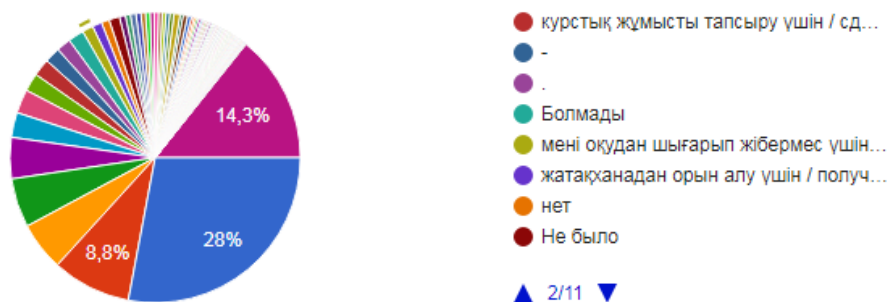
мені оқудан шығарып жібермес үшін / чтобы меня не отчислили – 29 (1,2%)

өз пікірі / свое мнение – 189 (әртүрлі пікірлер жазылған)

8. Университетте белгілі себептерге байланысты пара беруге мәжбүр болдыңыз ба? / Приходилось ли вам когда-нибудь давать взятку в университете по понятным причинам?

[Копировать диаграмму](#)

2 378 ответов

9. Қазақстан Республикасының Қылмыстық кодексінің 366-бап (пара алу) және 367-бап (пара беру) қылмыстың екі түрі бар екенін білесіз бе? / Знаете ли вы, что статья 366 (получение взятки) и статья 367 (дача взятки) УК РК имеют два вида преступлений?

ия / да – 1836 (77,2%)

жоқ / нет – 206 (8,7%)

білмеймін / не знаю – 217 (9,1%)

бірінші рет естуім / первый раз слышу – 92 (3,9%)

өз пікірі / свое мнение – 27

10. Университетте сыбайлас жемқорлықтың алдын-алу бойынша комплаенс-қызметі жұмыс жасайтынын білесіз бе? / Знаете ли вы, что в университете есть служба комплаенс по предотвращению коррупции?

ия / да – 1488 (62,6%)

жоқ / нет – 348 (14,6%)

білмеймін / не знаю – 359 (15,1%)

бірінші рет естуім / первый раз слышу – 167 (7%)

өз пікірі / свое мнение – 7

жауап жазбаған / не написал ответ – 9

11. Университетте парақорлықтың алдын-алу бойынша түсіндіру жұмыстары мен іс-шаралар жүргізіледі ме? / Проводятся ли в университете разъяснительные работы и мероприятия по профилактике взяточничества?

ия / да – 1732 (72,8%)
 жоқ / нет – 256 (10,8%)
 білмеймін / не знаю – 373 (15,7%)
 өз пікірі / свое мнение – 7
 жауап жазбаған / не написал ответ – 10

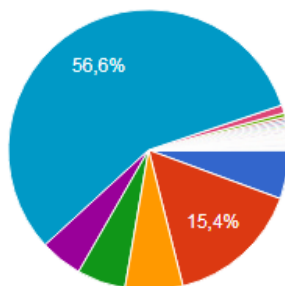
12. Сіздің пікіріңізше, студенттердің пара беруіне қандай факторлар ықпал етеді? / По вашему мнению, какие факторы способствуют студенческому взяточничеству?

мен пара бермеймін / Я не даю взятку – 1347 (56,6%)
 оқытушының бопсалауы / шантаж преподавателя – 134 (5,6%)
 сабаққа қатыспау үшін оқытушымен келісуі / согласование с преподавателем, чтобы не посещать занятия – 367 (15,4%)
 емтиханға дайындалуға уақыт болмауы / отсутствие времени на подготовку к экзамену – 158 (6,6%)
 стипендияны алу үшін / чтобы получить стипендию – 133 (5,6%)
 пәнді игерудің қиындығы / сложность освоения дисциплины – 116 (4,9%)
 өз пікірі / свое мнение – 20
 білмеймін - 85
 жауап жазбаған / не написал ответ – 18

12. Сіздің пікіріңізше, студенттердің пара беруіне қандай факторлар ықпал етеді? / По вашему мнению, какие факторы способствуют студенческому взяточничеству?

[Копировать диаграмму](#)

2 378 ответов

оқытушының бопсалауы / шантаж п...
сабаққа қатыспау үшін оқытушымен...
емтиханға дайындалуға уақыт болм...
стипендияны алу үшін / чтобы получ...
пәнді игерудің қиындығы / сложност...
мен пара бермеймін / я не даю взятку
Білмеймін
.

▲ 1/8 ▼

13. Университетте сыбайлас жемқорлықтың (парақорлық) негізгі себептерін атап өтсеңіз? / Каковы основные причины коррупции (взяточничества) в вузе?

студенттердің білімге деген қызығушылығының төмендігі / низкий интерес студентов к образованию – 579 (24,3%)

оқытушылардың жалақысының төмендігі / низкая заработная плата преподавателей – 261 (11%)

оқытушылардың кәсіби деңгейінің төмендігі / низкий профессиональный уровень преподавателей – 161 (6,8%)

бақылау, қадағалау жұмыстарының төмендігі / отсутствие контроля и надзора – 120 (5%)

студенттер білім үшін емес, диплом үшін оқу әрекеті / студенты учатся ради ученой степени, а не ради знаний – 598 (25,1%)

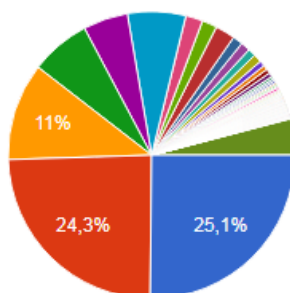
өз пікірі / свое мнение – 573

жауап жазбаған / не написал ответ - 86

13. Университетте сыбайлас жемқорлықтың (парақорлық) негізгі себептерін атап өтсеңіз? / Каковы основные причины коррупции (взяточничества) в вузе?

[Копировать диаграмму](#)

2 378 ответов

студенттер білім үшін емес, диплом...
студенттердің білімге деген қызығу...
оқытушылардың жалақысының төм...
оқытушылардың кәсіби деңгейінің т...
бақылау, қадағалау жұмыстарының...
Білмеймін
Жоқ
.

▲ 1/12 ▼

14. Университетте сессияны жабу қызметінің бағасы қанша және қандай сомаға келісуге/сатып алуға болады? / Сколько стоит услуга закрытия сессии в университете и на какую сумму можно договориться/купить?

өз пікірі / свое мнение – 2378 (әр түрлі пікірлер білдірген, жазылған пікірлер сол күйінде алынды)

(Бір пән 5000тг шамамен адам басына).

(ДШ 3.000тг).

(Мне не доводилось делать такое и врят ли буду делать. Т.к это не законно).
(5.000-10.000 аралығы).

(Пара бермегенмин. Бейхабармын, мүмкін емес.)

(Білмеймін – деп көбісі жазған)

14. Университетте сессияны жабу қызметінің бағасы қанша және қандай сомаға келісуге/сатып алуға болады? / Сколько стоит услуга закрытия сессии в университете и на какую сумму можно договориться/купить?

2 378 ответов

Білмеймін

Білмеймін

білмеймін

Не знаю

Не знаю

15. Университетте аралық бақылау қызметінің бағасы қанша және қандай сомаға келісуге/сатып алуға болады? / Сколько стоит услуга промежуточного контроля в университете и на какую сумму можно договориться/купить?

өз пікірі / свое мнение - 5689 (әр түрлі пікірлер білдірген, жазылған пікірлер сол күйінде алынды)

(10.000 ДШ)

(Не знаю, так как не давала денег, своим трудом закрываю)

(Тазагой біздің универ)

(4 мың теңге берген біз 1 курста орыс тілінен берген біз)

(Связь бар кезде акша не нужен)

(80 мың)

(Әрқайсыныкі әртүрлі сома)

(10 мың болып кетті, 5 мың ға көнбейді)

(Білмеймін – деп көбісі жазған)

15. Университетте аралық бақылау қызметінің бағасы қанша және қандай сомаға келісуге/сатып алуға болады? / Сколько стоит услуга промежуточного контроля в университете и на какую сумму можно договориться/купить?

2 378 ответов

Білмеймін

Білмеймін

Не знаю

білмеймін

.

16. Сіздің пікіріңізше университетте соңғы жылдары сыбайлас жемқорлықтың (парақорлықтың) деңгейі қандай? / Каков, по вашему мнению, уровень коррупции (взяточничества) в университете в последние годы?

жақсы төмендеген / хорошо сниженный – 621 (26,1%)

өзгеріссіз / без изменений – 433 (18,2%)

деңгейі өсіп кеткен / уровень вырос – 135 (5,7%)

аз төмендеген / меньше снижено – 392 (16,5%)

білмеймін / не знаю – 205 (8,6%)

жауап жазбаған / не написал ответ - 72

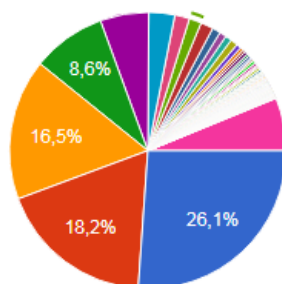
өз пікірі / свое мнение – 520

16. Сіздің пікіріңізше университетте соңғы жылдары сыбайлас жемқорлықтың (парақорлықтың) деңгейі қандай? / Каков, по вашему мнению, уровень коррупции (взяточничества) в университете в последние годы?

2 378 ответов

Копировать
диаграмму

- жақсы төмендеген / хорошо снижен...
- өзгеріссіз / без изменений
- аз төмендеген / меньше снижено
- Білмеймін
- деңгейі өсіп кеткен / уровень вырос
- Не знаю
- білмеймін
- .

▲ 1/11 ▼

17. Университетте пара қандай жолмен жүргізіледі? / Каким путем производится взятка в Университете?

жекелей түрде / индивидуально – 466 (19,6%)

топ старосты арқылы / через старосту группы – 210 (8,8%)

кафедра лаборанты арқылы / через лаборанта кафедры – 20 (0,8%)
 оқытушының таныстары арқылы / через знакомых преподавателя - 81 (3,4%)
 деканат арқылы / через деканат – 27 (1,1%)
 жоғары курс студенттер арқылы / через студентов старших курсов – 38 (0,7%)
 білмеймін – 393 (16,5%)
 өз пікірі / свое мнение – 1143

18. Дулати университетінде емтихан, диплом/диссертациялық жұмыстарды қорғағаннан кейін комиссия мүшелеріне дастархан жаю үрдісі бар ма? / Есть ли в университете Дулати тенденция накрывать столы для членов комиссии после защиты экзаменационных, дипломных/диссертационных работ?

білмеймін / не знаю – 1323 (525,6%)

жоқ, мұндай әрекеттер кездеспейді / нет, таких действий не встретишь – 689 (29%)

ия, бізде қолданады / да, у нас есть – 97 (4,1%)

бар деп естігем / слышу, что есть – 172 (7,2%)

өз пікірі / свое мнение - 97

19. Дулати университетінде сыбайлас жемқорлық (парақорлық) әрекеттер бар деп есептесеңіз, пікіріңіз неге негізделеді? / Если вы считаете, что в университете Дулати существует коррупция (взяточничество), на чем основывается ваше мнение?

парақорлық әрекеттер бар деп ойламаймын / не думаю, что есть взяточничество – 822 (34,6%)

жеке өзімнің ой-пікіріме / к моему личному мнению – 530 (22,3%)

студенттердің және таныстардың ой-пікіріне / на мысли студентов и знакомых – 242 (10,2%)

БАҚ таратқан ақпараттарына / к информации, распространяемой СМИ – 67 (2,8%)

жауап беруге қиналамын / затрудняюсь ответить – 387 (16,3%)

білмеймін – 146 (2,6%)

жауап жазбаған / не написал ответ - 68

өз пікірі / свое мнение - 116

20. Пара беру әрекетіне қатысы бар оқытушының аты жөнін көрсетсеңіз: (кафедраның атауын, пәннің атын, тегін көрсетіңіз) / Укажите имя преподавателя, причастного к даче взятки: (укажите название кафедры, название дисциплины, фамилию)

өз пікірі / свое мнение – 2378 әртүрлі жауаптарды жазған. (8 оқытушының аты-жөнін көрсеткен. Олар: «Экономика және құқық» факультеті – 1, «Дене шынықтыру және алғашқы әскери дайындық» факультеті – 4, «Филология және гуманитарлық ғылымдар» факультеті – 1, «Жаратылыстану ғылымдар» факультеті – 2.

Салыстырмалы түрде назар аударсақ:

2024 жылы студенттер арасында сыбайлас жемқорлыққа қарсы мәдениет қалыптастыру және алдын-алу бойынша жүргізілген сауалнамаға 5695 респондент қатысса, ал 2025 жылы 2378 респондент қатысып өз жауаптарын белгілеген.